

Cuvânt-înainte

Prof. univ. dr., av. IOAN CHELARU

Motto:

„Per creationem criticus esto, non per errores inveniendos”
(Cicero)¹

În urmă cu un an, în momentul în care redactam prefața la primul număr al Revistei **Reflecții**, îmi exprimam speranța, și chiar aveam credința că paginile acesteia, prin conținutul lor vor fi mereu o provocare intelectuală de elită și că vom reuși să mișcăm realitatea societății noastre românești în așa manieră încât aceasta să se poată conforma cât mai comod dreptului. Spuneam, tot atunci, că nouă, membrilor Academiei de Științe Juridice, ne revine onoranta și greua misiune de a așeza cuvintele primei pagini a primei apariții a volumului **Reflecții** în așa manieră încât acestea să poată genera motive reale de schimbare în bine a situației existente. Acum, când suntem în pragul apariției numărului doi al revistei noastre, apreciez că o asemenea introducere nu trebuie să cuprindă doar reflecții generale, și că trebuie să abordeze o temă extrem de actuală, incitantă care frământă lumea juridică, și nu numai, de mai mult timp. De aceea, am preferat să abordez astăzi sub titlul **„Curățenie sau curățire în justiție”**, un subiect asupra căruia se pronunță atât specialiștii, cât și multe persoane care judecă asemenea activități după știrile din media.

„CURĂȚENIE” SAU CURĂȚIRE ÎN JUSTIȚIE ?

Constat, din păcate, că în ultimii ani, apar o samă de analiști ori o samă de jurnaliști cu vagi, dar „cuprinzătoare” perspective de abordare și opinii în toate domeniile vieții sociale dintre care justiția a dobândit precădere prin impact și importanță, ca atare, prin rating și audiență. Discuțiile despre fenomen sunt reale spectacole carnavalesci de părerisme care mai de care mai năstrușnică.

Se lansează subiecte arzătoare, „cutremurătoare”, dinamice, teze salvatoare la adresa justiției, a dreptății sociale, a nevoii imperative de „curațenie” a sistemului judiciar. Această curățenie ar fi necesară pentru salvagardarea democrației din România, pentru normalizare, reziliență, pentru pacea pe pământ, pentru tot binele de care atârnam... Am ajuns la un punct în care anumite idei și dezbateri publice mi-au devenit nefrecventabile. Nu mai gust atitudinea unor personaje cu mofturi care aprind, din când în când, câte o candelă și au pretenția că pot ilumina universul întreg al unei realități imense, de cuprins. Mă pot aștepta, deși evident nu doresc, să apară așa din neant o propunere sau o inițiativă legislativă sau vreun proiect de lege deja formulat pentru vreo altă reformă a justiției.

Un avizat ar pricepe că în adâncul întunericului vede numai acela care l-a scrutat cu înțelepciune și răbdare și are privirea antrenată în bezna zării. Iar eu apreciez că unul dintre cei mai avizați este domnul judecător Ion Popa, cel care în volumul „Noaptea dreptății românești – 2005-2020” devoalează „pas cu pas”, ah, fatidică exprimare! - modalitățile cu aparență de legalitate, prin care politicul a intervenit și a pervertit libertatea dreptății care este act de conștiință individuală a fiecărui magistrat în parte. Apreciez că este o lucrare pe care niciun agitator de opinie nu ar trebui să o ignore, ci să o penetreze cu maximă atenție a minții pentru că este scrisă cu profunzimi, de un cunoscător al semnificațiilor conceptului juridic și foarte cuprinzător, ca să nu mai spunem despre analiza din interior a consecințelor pentru starea magistraților și dificultățile induse în actul independent al deliberării.

Curățenie, îmi zic, chiar așa, curățenie? Asta însemnând, probabil, sau cel mai probabil, excluderea unora dintre magistrați, distrugerea, punctuală și demonstrativă, a unor destine pentru vreo ipotetică sau interpretabilă deviație, o eventuală reluare a ipotezei Parchetului specializat anume pe cercetarea infraționalității din sistem,

¹ Fii critic prin creație, și nu prin aflarea de greșeli.

sau orice altă nebunie standardizată și cuantificată prin cifre care nu vor spune nimic despre fondul chestiunii, despre modalitățile în care sindromul justiției bolnave se manifestă. Ori, poate, va fi apărând vreo „substanță” miraculoasă ca acelea din reclamele pentru curățenia domestică, vreo soluție procuristică de miraj... altminteri, nu înțeleg ce poate să însemne această „curățenia de sărbătoare”, „curațenie în justiție” și tot cad pe gânduri care devin tot mai sumbre. Cum adică trebuie să facem curățenie în justiție?

Înainte de tratarea vreunei boli, este neapărată nevoie de o fișă completă de diagnoză, cu probabilități și ierahie etiologică, o analiză temeinică, un prognostic și abia apoi, o metodă, acceptată de corpul integral al actorilor judiciari pentru redresare, pentru repararea unei imagini distorsionate a realității din lumea dreptății civile.

În opinia mea, justiția nu este bolnavă, ci îmbolnăvită, maculată sistematic prin ingerințele unor instituții de forță ale statului, în primul rând, a politicului, în al doilea rând și abia pe o a treia treaptă se situează însăși legislația care privește nenumăratele idei de reformare ale sistemului judiciar. Urmează slăbirea calității școlii de drept la nivel național și european și, implicit, absența unei temeinice pregătiri a absolvenților juriști. Apoi, urmează presiunile Europei care vrea pe domeniile esențiale să impună un regim identitar cu sacrificarea suveranității și autonomiei absolute pe care o au magistrații. Fișa etiologică poate continua, gradual, până la baza temei, până la fiecare dintre tinerii magistrați a căror carieră poate fi condiționată, de fapt s-ar părea că este condiționată de foarte multe ori.

Câți sunt aceia care, în locul compromisului ar alege să rămână pentru întreaga carieră la nivel de magistrat de judecătorie? Câți au acest curaj, această cultură a valorii personale încât să-și sacrifice un viitor care îi apare roz până în momentul în care, inevitabil, va fi pus în fața conștiinței culpabile? Câți nu ar face un compromis pentru a se muta din provincie la centru, de a schimba treptele de salarizare, de a trăi într-un oraș mai mare cu alt potențial pentru copii lor? Câți? Da, sunt legitime aceste dorințe de emancipare a vieții, dar nimeni nu scapă de apăsarea și presiunea greșelii personale. Nimeni. Chiar dacă îți oferi o viață îndestulată, un „prestige” pe care l-ai merita, dar pe care l-ai obținut prin compromis, sau ai închis ochii la o soluție impusă în orice mod, chiar dacă strălucești în adunări profesionale, ești premiat și adulat, chiar dar, chiar dacă... vine obligatoria scadență pentru fiecare dintre noi, poate în ultimul ceas al vieții, poate după viața aceasta, dar vine. În fața acelei instanțe morale sau divine, vom răspunde nu doar pentru vinovăție și culpă, ci și pentru cea mai mică eroare umană dacă a avut drept consecință distrugerea fizică sau sufletească a unor alte persoane care ne-au privit și onorat ca pe o ultimă redută de salvare.

Dar, când ești tânăr, alegerea bună a sacrificiului, o va face doar acela bine pregătit și cu virtutea tare. Doar un asemenea ins puternic și vertical nu se va schimba nici dacă, prin excepție, i se oferă o putere mai mare. El nu se va așeza în scaun ca un stăpân, ca un mic Dumnezeu, ci va dori mai curând să fie iubit decât temut, mai curând respectat decât adulat. Dar sunt atât de puțini acești oameni în întreg sistemul, sunt de numărat pe degete, puțini. Am văzut cu ochii cum se transfigurează sufletește acela numit fără merit în puteri publice, cum îl „umflă drojdia” stimei de sine, cum se umple de ridicol încercând să impresioneze prin ferocitate, prin țâfnă, cum capătă o nemăsurată stimă de sine și o siguranță care te umple de perplexitate. Ai vrea să îl întrebi ca Moromete: „Pe ce te bazezi?”

Or, a fi magistrat, spun eu care nu am avut niciodată această calitate, înseamnă tot putere, dar... ce diferență este între puterea politică și puterea judecătorească...o, ce mare diferență și câtă subtilitate presupune înțelegerea acestei diferențe, câtă cultură juridică și umanistă, câtă generozitate și ce curaj vizionar îi trebuie unei minți să clarifice raportul corect dintre conștiință și voință, dintre putere și dreptate, dintre Drept și lege. Pentru că, și o spun mereu cu părere de rău, cei mai mulți din generația nouă de magistrați s-ar părea că nu au forța interioară și presentimentul instinctiv al pericolului, acuitatea de a scruta întunericul dur al realității și, așa cred că putem cuantifica un traiectoriu previzibil al eșecului oricărui demers de redresare și de recâștigare a încrederii în Justiție.

Când se vor fi limpezit aceste neclarități din mintea convivilor noștri din sistemul judiciar, nu va mai fi nevoie ca niște neaveniți să propage idei de acestea fantasmagorice despre curățenie, care ar fi tot un fel de noapte a dreptății, în orice variantă ar fi gândită această „**curățenie**”. Atunci, abia atunci, am putea vorbi de **curățire**, care ar începe dinăuntrul sistemului înafara lui. Orice sistem, ca și orice alt organism viu, are mecanisme intime

curative, de însănătoșire prin el însuși, și asta se face prin autoevaluarea cinstită, chiar dacă este incomodă, a fiecărei persoane lucide care, ca magistrat, nu este condiționat doar de fișa postului și de regulamentele interne, de deciziile CEDO, ci de conștiința că acționează conform cu valorile proprii ale intelectului său, îndelung șlefuit prin cultură.

Am convingerea că nu duhul amenințărilor cu răspunderea civilă sau penală, nici „sabia lui Damocles”, nu va îndrepta otrăvirea sistemului, ci doar oamenii justiției, doar prin ei înșiși, printr-o bună reprezentare și corectă atitudine, vor restabili încrederea cetățeanului în dreptatea fără de care Statul însuși se deligitimează și sucombă.

În concluzie, resping prin acest semieseu, *ab initio* orice intenție de „curățenie” a sistemului judiciar făcută de către orice altă putere, legitimă au ba, dinafara lui. Instituțiile de forță ale statului – care la rândul-le au mari probleme de așezare a opțiunii morale – ar trebui să schimbe atitudinea și prioritățile pentru că au produs deja pagube greu de estimat prin atitudine de forță subversivă și versatilă. La fel DNA, aidoma Președinția României.

Însuși Parlamentul, care este singurul organ reprezentativ, mandatat să legifereze, chiar dacă este deplin competent în actul legislativ, ar trebui să dea întâietate celor mai pricepuți din interiorul sistemului judiciar pentru a găsi soluții oportune și optime pentru redresare. Organismului justiției îi trebuie o mare lărgime pentru a respira liber. Nu vreun alt pachet de legi pe domeniu vor lumina acest orizont înnourat, ci însăși libertatea de conștiință a magistraților. Nu „curățenie”, ci curățire! Am lăsat la urmă Guvernul pentru că acolo s-ar putea cloci gândul vreunei Hotărâri, vreo asumare de răspundere, stupidă și neavenită, bazată pe ideile vreunei reforme bizare ori vreun personaj ar putea fi sedus de tentația frivolă a succesului de cabinet...

Scurta analiză prezentă, încorporată în prefața volumului Reflecții, nu s-a referit nicio clipă, ci dimpotrivă, a scos din ecuație orice referire la salariile și pensiile magistraților care, în opinia mea, nu reprezintă esența. Aș vrea, prin prezentul material, să mă pot adresa și unor magistrați cu largă experiență care știu, și au trait-o prin propria practică, că există mereu posibilitatea să fi făcut erori de judecată pentru vreun motiv futil, pentru o zi proastă, pentru o privire galbenă de ură ori din pricina oboselii și epuizării, veți fi ieșind odată cu luna din sala de judecată, dezamăgiți, debusolați... în sfârșit, greșeala omului se strecoară pe căi subtile. Dar, luciditatea și curajul vin odată cu eroarea și prin conștiința că suntem supuși greșelii. În substanța magistraților de oameni lucizi și bine pregătiți pentru judecată și pentru viață stă singura șansă de curățire a vieții sistemului de justiție din această țară.

Poate că prezentul material cu titlul subscris tematicii volumului nostru, care apare în aceste momente dificile pentru România, nu este neapărat de maxim interes, dar sigur este de actualitate și ea își dorește să fi lămurit, măcar în parte, contextul specific, nu neapărat general, în care se desfășoară actul de justiție și în care se cere de către unii sau alții „curățirea justiției”. În final, cred că apetența manifestată mult prea des în spațiul public în a stimula societatea împotriva Justiției este inexplicabilă și ea nu se referă, în niciun caz, la o Justiție care trebuie să fie partea vitală a unei societăți democratice.

Cuvânt-înainte

Prof. univ. dr. BOGDAN LIVIU CIUCĂ
Președinte Academia de Științe Juridice din România

„Justiția este voința constantă și perpetuă de a da fiecăruia ce i se cuvine”
Ulpianus, Digestele lui Justinian

Trebuie să recunosc faptul că volumul „Reflecții” din anul acesta m-a provocat într-un mod special și profund. Lucrarea nu reprezintă o simplă antologie de texte și comentarii juridice.

În opinia mea, volumul adună gânduri și preocupări ale unor oameni care trăiesc dreptul nu doar ca o simplă profesie, ci ca o misiune, cu responsabilitate și pasiune.

Este cumva, o formă de asumare publică – uneori discretă, alteori directă – a ideii că dreptatea reprezintă o valoare fundamentală ce merită aparată, consolidată și transmisă mai departe generațiilor viitoare.

Într-o lume în care conceptul de „fast Justice” este prioritar chiar în detrimentul justiției însăși, momentele de reflecție, precum cel propus de editorii și autorii acestui volum, sunt necesare și utile. Așa poate, avem timp să ne întrebăm ce înseamnă, de fapt să fii drept și să gândești legea nu doar ca pe o sumă de articole, ci ca pe un instrument viu, care modelează destine și atinge vieți.

Academia de Științe Juridice din România, duce legal mai departe tradiția începută în anul 1939, când a fost înființată Academia de Științe Morale și Politice. Această moștenire nu trebuie asumată doar ca un titlu onorific, ci ca o responsabilitate față de prezent și viitor.

De-a lungul anilor, am avut parte de colaborări valoroase, din care nu am învățat doar lucruri noi, ci am câștigat și prieteni. Relațiile cu Academia Română, cu Academia de Științe din Moldova sau cu universități de prestigiu din țară și din afara granițelor, precum Universitatea de Stat din Moldova, nu sunt simple protocoale. Sunt legături umane și intelectuale care arată că ideile pot traversa granițe, iar știința poate fi un limbaj comun.

În acest context volumul „Reflecții” s-a născut din nevoia de dezbatere a unor teme fundamentale, neavând pretenția de a oferi răspunsuri finale, ci din dorința de a deschide drumuri.

Într-o perioadă în care reperiile autentice sunt din ce în ce mai puține și mai fragile, textele acestui volum pot fi considerate o formă de rezistență – prin onestitate, prin rigoare, prin atașament față de o valoare atât de greu de păstrat: dreptatea.

Am convingerea că dreptul nu poate fi aplicat fără să înțelegi omul, fără să simți emoția, teama sau încrederea celui afectat de aplicarea textului de lege. Nu legea în sine ne face să fim dreți, ci felul în care o înțelegem, o acceptăm și o punem în legătură cu viața, demnitatea și adevărul.

Sunt recunoscător fiecăruia dintre autorii care și-au adunat gândurile și frământările în acest volum. Scrisul lor are greutate, nu doar pentru că aparține unor personalități apreciate unanim, ci pentru că vine din experiență, pasiune și este însoțit de sinceritate. Fiecare lucrare selectată de editor pe care o regăsim în acest volum este o dovadă că vocația juridică are rădăcini adânci și vii în conștiințele noastre.

Practic, reflecțiile propuse de autori reprezintă un îndemn de a nu pierde din vedere ce contează cu adevărat: gândirea critică, curajul de a întreba, modestia de a nu pretinde că știm totul.

Textul ne îndeamnă să nu uităm că, uneori drumul corect nu este nici cel mai scurt, nici cel mai comod, dar este singurul care ne duce cu adevărat, acolo unde trebuie!

Message from President Javier Cremades

Most Esteemed Members of the Academy of Legal Sciences of Romania,

On behalf of the World Law Foundation and the World Jurist Association, it is an honour to address such a distinguished institution on the occasion of the outstanding participation of the Romanian delegation in the 2025 World Law Congress, held in Santo Domingo, Dominican Republic.

The contribution of Professor Marieta Safta to the World Law Congress this year, was exceptional, one of the most committed to the values underpinning the Rule of Law in the 21st century. Her participation in the panel on Energy and the Environment, along with her insightful reflections, offered a rigorous, comparative, and highly relevant perspective that significantly enriched the global legal discourse.

We consider this edition of the World Law Congress a resounding success, one that sets a high standard for the upcoming World Law Congress 2027, to be hosted in Albania. The Academy of Legal Sciences of Romania's leadership, expertise, and vision will be instrumental in shaping the conversations and initiatives that address the most pressing legal and societal challenges of our time, ensuring the success of this important global gathering. As you most probably are aware, the World Law Congress has become one of the most prestigious international forums for legal dialogue, bringing together judges, lawyers, academics, and professionals from around the world. It serves as a platform where diverse disciplines converge to uphold the Rule of Law as the only alternative to the rule of force.

The World Jurist Association, which holds special consultative status with the United Nations, was founded over six decades ago in Washington, D.C., inspired by Chief Justice Earl Warren, a prominent advocate for civil rights. Since its inception, the WJA has enjoyed the continued support of the American Bar Association (ABA) and notable figures such as Presidents Gerald Ford, Dwight D. Eisenhower, John F. Kennedy, and Lyndon B. Johnson. A highlight of the Congress is the presentation of the World Peace & Liberty Award, often referred to as the „Nobel Prize of Law.” This prestigious honour has been awarded to global icons including Winston Churchill, Nelson Mandela, René Cassin (architect of the Universal Declaration of Human Rights), Justice Ruth Bader Ginsburg, His Majesty King Felipe VI of Spain, civil rights leader Andrew Young, the European Commission (represented by President Ursula von der Leyen at the UN Headquarters in New York), and most recently, U.S. Supreme Court Justice Sonia Sotomayor.

In an international context marked by institutional erosion, disinformation, and growing threats to fundamental rights, the voice of the Romanian legal academy, so excellently represented by Professor Safta, has reaffirmed the essential role of jurists as guardians of legality, human dignity, and constitutional justice. Her contribution also underscored the capacity of the law to respond to contemporary challenges through robust normative frameworks and universal principles.

The World Law Foundation and the World Jurist Association wholeheartedly celebrate and encourage the active involvement of the Academy of Legal Sciences of Romania in the World Law Congress and other international forums of this nature. Academic cooperation, the exchange of experiences, and the development of transnational legal networks are vital to building a more just, resilient, and democratic global legal order. Romania, through its scholars and legal professionals, has much to contribute to this collective endeavour.

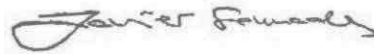
I want to take this opportunity to reaffirm our full commitment to strengthening ties with the Academy of Legal Sciences of Romania, promoting joint initiatives in the fields of research, education, and the dissemination of comparative, constitutional, and human rights law. We are confident that deepening these alliances will significantly contribute to the construction of a more equitable, robust, and inclusive global legal space.

Javier Cremades

We are truly excited about the prospect of deepening our relationship with the Academy and look forward to collaborating on an increasing number of projects in the years to come. Please accept, Most Esteemed Academics, the expression of our highest consideration and esteem.

We look forward to seeing you all in Albania at the World Law Congress 2027.

Madrid, 19 June 2025

Javier Cremades

President World Law Foundation & World Jurist Association

Mesajul Președintelui Javier Cremades

Stimați Membri ai Academiei de Științe Juridice din România,

În numele World Law Foundation și al World Jurist Association, este o onoare să mă adresez unei instituții atât de distinse cu prilejul remarcabilei participări a delegației române la **World Law Congress 2025**, desfășurat în Santo Domingo, Republica Dominicană.

Contribuția doamnei profesor Marieta Safta la ediția din acest an a World Law Congress a fost excepțională, fiind una dintre cele mai devotate valorilor care susțin statul de drept în secolul XXI. Participarea sa în cadrul panelului dedicat Energiei și Mediului, alături de reflecțiile sale pertinente, a oferit o perspectivă riguroasă, comparativă și de o relevanță deosebită, îmbogățind semnificativ discursul juridic global.

Considerăm această ediție a World Law Congress un succes răsunător, care stabilește un standard înalt pentru ediția viitoare, din 2027, ce va avea loc în Albania. Leadershipul, expertiza și viziunea Academiei de Științe Juridice din România vor juca un rol esențial în conturarea dialogurilor și inițiativelor menite să abordeze cele mai stringente provocări juridice și sociale ale vremurilor noastre, asigurând succesul acestei importante reuniuni globale. După cum, cel mai probabil, știți, World Law Congress a devenit unul dintre cele mai prestigioase foruri internaționale de dialog juridic, reunind judecători, avocați, academicieni și profesioniști din întreaga lume. Acesta servește drept platformă în care discipline diverse converg pentru a susține statul de drept ca unică alternativă la domnia forței.

World Jurist Association, care deține statut consultativ special pe lângă Națiunile Unite, a fost fondată în urmă cu peste șase decenii la Washington, D.C., inspirată de judecătorul-șef Earl Warren, un fervent susținător al drepturilor civile. Încă de la înființare, WJA s-a bucurat de sprijinul constant al American Bar Association (ABA) și al unor figuri proeminente precum președinții Gerald Ford, Dwight D. Eisenhower, John F. Kennedy și Lyndon B. Johnson. Un moment de vârf al Congresului îl constituie acordarea World Peace & Liberty Award, adesea numit și „Premiul Nobel al Dreptului”. Această distincție prestigioasă a fost oferită unor personalități de marcă precum Winston Churchill, Nelson Mandela, René Cassin (arhitectul Declarației Universale a Drepturilor Omului), judecătoarea Ruth Bader Ginsburg, Majestatea Sa Regele Felipe al VI-lea al Spaniei, liderul pentru drepturi civile Andrew Young, Comisia Europeană (reprezentată de președinta Ursula von der Leyen la sediul ONU din New York), și, cel mai recent, judecătoarei Sonia Sotomayor de la Curtea Supremă a SUA.

Într-un context internațional marcat de erodarea instituțională, dezinformare și amenințări tot mai mari la adresa drepturilor fundamentale, vocea mediului academic juridic românesc, excelent reprezentată de doamna profesor Safta, a reafirmat rolul esențial al juriștilor ca gardieni ai legalității, demnității umane și justiției constituționale. Contribuția sa a subliniat, de asemenea, capacitatea dreptului de a răspunde provocărilor contemporane prin cadru normativ solide și principii universale.

World Law Foundation și World Jurist Association celebrează și încurajează cu toată convingerea implicarea activă a Academiei de Științe Juridice din România în World Law Congress și în alte foruri internaționale similare. Cooperarea academică, schimbul de experiențe și dezvoltarea de rețele juridice transnaționale sunt esențiale pentru construirea unei ordini juridice globale mai juste, mai reziliente și mai democratice. România, prin cercetătorii și profesioniștii săi din domeniul juridic, are multe de oferit în acest efort colectiv.

Profit de această ocazie pentru a reafirma angajamentul nostru deplin față de consolidarea legăturilor cu Academia de Științe Juridice din România, promovând inițiative comune în domeniul cercetării, educației și diseminării dreptului comparat, constituțional și al drepturilor omului. Suntem încrezători că aprofundarea acestor alianțe va contribui semnificativ la edificarea unui spațiu juridic global mai echitabil, mai solid și mai incluziv.

Javier Cremades

Suntem cu adevărat entuziasmați de perspectiva consolidării relației noastre cu Academia și așteptăm cu interes să colaborăm în tot mai multe proiecte în anii ce urmează. Vă rog să primiți, stimați academicieni, expresia celei mai înalte considerații și prețuirii din partea noastră.

Așteptăm cu nerăbdare să ne revedem cu toții în Albania, la World Law Congress 2027.

Madrid, 19 iunie 2025

Javier Cremades

Președinte, World Law Foundation & World Jurist Association

CV Javier Cremades

Javier Cremades este avocat și universitar spaniol, recunoscut la nivel mondial. În prezent, este președintele World Jurist Association (WJA), cea mai veche asociație internațională a juriștilor din lume (<https://worldjurist.org>).

Este fondatorul și președintele firmei de avocatură Cremades & Calvo-Sotelo, care își desfășoară activitatea în 11 orașe din mai multe țări europene și americane. Deține un doctorat în drept acordat de Universitatea din Regensburg (Germania) și UNED (Spania). A primit titlul de Doctor Honoris Causa din partea Universității Internaționale din Valencia, Spania, și un postdoctorat Honoris Causa din partea Universității din Bologna, Italia. Este membru titular al Academiei Regale Europene a Doctorilor. În anul 2025, a primit Premiul Spaniol Universal, acordat de Fundația Independentă. Laudatio a fost rostită de președintele Curții Federale Germane, Stephen Harbarth. Printre laureații anteriori ai acestui premiu se numără Rafael Nadal, Felipe González, Valentín Fuster, Margarita Salas, Julio Iglesias, Plácido Domingo, printre alții.

Javier Cremades este cunoscut pentru expertiza sa în drept constituțional, în special în domeniul drepturilor omului, libertății de exprimare, telecomunicațiilor, litigiilor privind reputația și reprezentării acționarilor minoritari ai companiilor listate. Ca formator al juriștilor, a fondat mai multe programe postuniversitare din care au absolvit sute de tineri avocați specializați în Drept Digital, al Afacerilor și Energiei.

Printre recunoașterile obținute, a fost desemnat Avocatul Anului în Spania de revista *Forbes* (2015) și Avocatul Anului în lume de către WJA (2017). Deține Medaliile de Onoare ale Barourilor din Madrid, Barcelona și Malaga, precum și Premiul Național de Jurisprudență al Mexicului. În prezent, este Consul Onorific al Coreei de Sud în Malaga și Consul Onorific al Mexicului în Coreea de Sud.

Javier Cremades este primul spaniol care a devenit președinte al World Jurist Association, o instituție cu sediul la Washington, înființată în 1963 la inițiativa lui Winston Churchill, Earl Warren și Charles Rhyan. În calitate de președinte, Cremades a promovat numeroase summituri internaționale care au reunit lideri mondiali din domeniul juridic și șefi de stat, desfășurând o vastă activitate de promovare a importanței statului de drept. A fondat World Law Foundation în Spania, transformând această țară în centrul strategic al lumii juridice internaționale și construind o rețea de colaborare și schimb de cunoștințe cu membri ai celor mai înalte instanțe de pe cele cinci continente, precum și cu unii dintre cei mai prestigioși universitari și avocați din lume.

Javier Cremades este autorul unor numeroase lucrări juridice de specialitate și al mai multor cărți de eseuri, printre care: *El Paraíso digital* (Plaza y Janés, 2001), *Micropoder: La fuerza del ciudadano en la era digital* (Espasa Calpe, 2007), *China y sus libertades, un dilema para el siglo XXI* (Espasa Calpe, 2008) și *La energía secuestrada* (Pearson Editores, 2013).

Mesajul Președintelui Ioan-Aurel Pop

Volumul „Reflecții”, prin conținutul său dens și temeinic, se așază firesc în rândul acelor lucrări menite să întărească legătura dintre gândirea juridică și reflecția filosofică. Este mai mult decât o simplă culegere de articole: este un exercițiu de memorie și de conștiință, o pledoarie pentru rigoare intelectuală într-o lume care pare tot mai grăbită să lase în urmă reperatele esențiale.

În paginile acestui volum se simte efortul autentic al unor autori care își iau în serios vocația de a înțelege și a explica lumea dreptului, nu doar în plan tehnic, ci și în profunzimea dimensiunii sale umane. Volumul continuă vocația academică a unor mari personalități, precum Gheorghe G. Mironescu – consilier regal și decan al Facultății de Drept, Vintilă Dongoroz, Traian Ionașcu și Mircea Djuvara, cu toții membri ai Academiei Române. Într-un timp în care valorile sunt adesea relativizate, iar dialogul public este sufocat de zgomotul opiniilor volatile, inițiativele care cultivă reflecția, claritatea și echilibrul sunt mai necesare ca oricând. Educația, cercetarea științifică și cultivarea unei culturi juridice solide nu reprezintă un lux rezervat elitelor, ci condiții esențiale pentru o societate dreaptă și coerentă.

Este nevoie să apărăm cu toții, în mod activ, ideea că dreptul nu poate exista în afara valorilor morale și a unui cadru axiologic bine definit. Nu se poate ca o măsură juridică să fie legală și să nu fie concomitent și morală. În acest context, putem spune că volumul de față vine ca un răspuns la o nevoie adâncă a societății: nevoia de repere. Este un îndemn la reflecție, dar și o invitație la asumare. Cei care semnează aceste pagini nu doar că argumentează, ci se și implică. Iar acest lucru este, în sine, un act de responsabilitate civică și intelectuală.

Felicit, pe autorii și editorii acestei lucrări și le urez să continue, cu aceeași dăruire și demnitate, misiunea pe care și-au asumat-o: aceea de a susține cercetarea științifică, de a promova educația de calitate și de a păstra vie flacăra gândirii juridice românești în dialog cu valorile umane fundamentale.

Acad. IOAN-AUREL POP
Președintele Academiei Române

PREFAȚĂ

Academia de Științe Juridice din România, ASJR – centru interdisciplinar al științelor juridice, la 10 ani de existență și devenire/afirmare

Prof. univ. dr. MARIN VOICU

Președintele Secției științifice de drept internațional și drept comparat ASJR

În nr. 1 „Reflecții”, 2022, unica publicație științifică periodică a ASJR, subliniam necesitatea și utilitatea înființării acestui for științific care „reunește personalități reprezentative din domeniul științelor juridice” (art. 4 al. 2 din Legea nr. 139/2015, M. Of. nr. 492/11.06.2015), dar, mai ales misiunea și obiectivele sale principale, înscrise în art. 2 din lege:

„a) promovarea, dezvoltarea, sprijinirea și protejarea științelor juridice și a învățământului superior juridic sub toate formele, acțiunile și metodele directe și indirecte,

b) propunerea, inițierea, elaborarea și îmbunătățirea unor proiecte de acte normative, evaluări, puncte de vedere și opinii juridice,

c) evaluarea asupra fenomenelor juridice și realizarea unor studii de impact privind aplicarea actelor normative”.

1. Acum, la 10 ani de la înființare, se poate spune că ASJR și Secțiile sale științifice au intrat într-o nouă etapă de afirmare în lumea juridică și, chiar, în viața academică, în general, teză susținută, în principal, de evoluția organizatorică și funcțională, (în pofida unor dificultăți substanțiale de infrastructură), dar, mai ales, de activitatea științifică laborioasă a unui număr mare de membrii și a anumitor secții, de colaborarea cu alte academii de profil și parteneriate cu universități.

Semnificativă este Sesiunea științifică națională „Criza dreptului în epoca contemporană”, organizată de conducerea ASJR, în oct. 2023, în Aula ASE, un număr de 12 comunicări fiind selecționate și incluse în acest volum (partea a-II-a).

De asemenea, Sesiunile și conferințele științifice organizate în parteneriat cu Universitatea „Ovidius”-Facultatea de drept și științe administrative-decan prof. univ. dr. habil. Adrian Constantin Stoica, membru corespondent al ASJR și al secției de drept internațional și drept comparat, la care au fost prezentate comunicări de mare interes teoretic și practic, precum:

- „Mecanismul Statului de drept al UE-2020. Raportul dintre dreptul UE și dreptul național al Statelor membre. Supremație vs. suveranitate”, oct. 2022, volum editat în 2023 de UJ;

- „Criza procesului legislativ și a calității legii în România-stat de drept, membru al UE”, oct. 2023, volum editat în 2023 de UJ;

- „Dreptul la un trai decent și componentele sale esențiale: dreptul la un mediu sănătos, dreptul la muncă, la educație, la locuință și la sănătate”, nov. 2022, volum editat de UJ;

- „Necesitatea elaborării Codului român a afacerilor și a Codului maritim român-în perspectiva aderării României la OCDE, obiectiv de țară-2026”, în colaborare cu CCIR, MAE-Secretariatul pentru aderare la OCDE și UOC-FDSA, iunie 2025.

2. În această perioadă, unii membrii ai ASJR au fost protagoniștii anumitor titluri științifice de doctor honoris causa și premii ale Uniunii juriștilor și ale ASJR, anii 2022-2025 fiind „încărcați” cu lucrări științifice-tratate, manuale, monografii, studii, articole ș.a., sub egida unor prestigioase edituri juridice: Universul Juridic, Beck, Hamangiu și Solomon ș.a., marea majoritate a acestora fiind incluse în partea a III-a a volumului.

În mod deosebit remarcăm pe octogenarii noștri: prof. univ. dr. Ioan Macovei, prof. univ. dr. Ioan Ieș, prof. univ. dr. Mona Lisa Magdo Belu, prof. univ. dr. Liviu Pop – membru corespondent al Academiei, dar și pe unii din septuagenarii, precum prof. univ. dr. Viorel Roș, prof. univ. dr. Cristian Ionescu, prof. univ. dr. Gheorghe Buta, prof. univ. dr. Ion Chelaru, la care se adaugă și alți performeri editoriali: prof. univ. dr. Marian Nicolae, prof. univ. dr.

Smaranda Angheni, prof. univ. dr. Dan Claudiu Dănișor, prof. univ. dr. Valentin Constantin, prof. univ. dr. Tudorel Toader, prof. univ. dr. Marieta Safta, prof. univ. dr. Claudia Moarcăș, prof. univ. dr. Ștefan Deaconu, prof. univ. dr. Mihai Bădescu s.a.

3. Nu putem omite manifestările științifice IN ONOREM sau IN MEMORIAM, la care au fost lansate și volume biografice, incluzând comunicări/studii/articole științifice ale unor autori, membrii ai ASJR și universitari: „In Honorem prof. Brândușa Mariana Ștefănescu”-X/2022, prof. Ion Chelaru-II/2023, prof. Liviu Pop-IV/2023, prof. Marin Voicu-X/2024, prof. Nicolae Popa-XI/2024.

4. Adoptarea unei deschideri către alte academii și participarea unora din membrii ASJR la reuniuni științifice în străinătate au constituit direcții noi, remarcabile pentru prestigiul Academiei noastre, acțiunile comune cu Academia de Științe ale Republicii Moldova, la Chișinău și București, și cu Academia de Științe Medicale din România, fiind edificatoare.

De asemenea, ilustrative sunt participările la reuniuni juridice din alte țări ori ale unor organizații internaționale, ale prof. univ. dr. Marieta Safta, membru corespondent al ASJR și a altor membrii ASJR:

- Conferința ICON-Madrid, 8-10/VII/2024,
- Global Summit on Constitutionalism, Austin-Texas, SUA, 20-23/III/2025,
- Central European Academy, 10-11/VII/2025, Republica Cehă,
- Congresul CEISAL, Paris, 4-6/VI/2025, Sorbonne Nouvelle University,
- Congresul mondial al dreptului (WLA)-Santo Domingo, Republica Dominicană, 4-6/V/2025 și altele.

O altă activitate științifică privește invitarea la manifestările științifice organizate de ASJR-Secția de drept internațional în parteneriat cu Universitatea „Ovidius”- Facultatea de drept și științe administrative, a unor personalități academice din Franța, de la Facultățile de drept Sorbonna I, Nisa și Lyon, dintre care, prof. Nathalie Fricero-Universitatea din Nisa și prof. Frederique Ferrand-Universitatea „Jean Moulin 3” din Lyon, au fost primite în ASJR, ca membre de onoare.

5. Volumul mare de lucrări ale membrilor ASJR, publicate în perioada 2022-2025 (de la prima ediție „Reflecții”, oct. 2022) și calitatea acestora, precum și încadrarea în „tiparul” cărții cu cele șase capitole au constituit limite în selecția pentru acoperirea acestora.

Unele lucrări ale membrilor ASJR de forță teoretică și de sinteză, atrag atenția și pot fi de o reală utilitate pentru ameliorarea și, chiar, construcția unor politici publice și, în concret, a normelor juridice din spațiul normativ românesc, în armonizare cu cel al UE și, mai ales, în perspectiva unei protecții efective a drepturilor fundamentale în fața noilor tehnologii ale IA și a celorlalte pericole și riscuri dezvoltate în contextul strategic actual.

În încheiere, felicit membrii ASJR, președinții de secții și pe membrii Prezidiului, la această frumoasă aniversare decenală!

La mulți ANI, prodigioși și prestigioși, ASJR!